

Michel Barnier droomt na zijn Europese succes voor nationale verbetering

door: Jacobien van der Kleij

Michel Barnier in Den Haag in dialoog met Rutte over EU's transitieperiode

"Ik beloof na Brexit mijn energie te gebruiken om Frankrijk te dienen", kondigde Michel Barnier, Brexit hoofdonderhandelaar voor de Europese Commissie aan tijdens een interview met Franceinfo radio toen hem gevraagd werd naar zijn toekomstplannen. Hij pleit voor "eensgezindheid, solidariteit en rechtvaardigheid" op nationaal niveau. Hij gaf geen details vrij op de vraag of zijn toekomstplannen andere politieke ambities omvatten, wetende dat Frankrijk minder dan twee jaar verwijderd is van de volgende presidentsverkiezingen. In 2017 won Emmanuel Macron ruim met 66% van de stemmen tegen 34 procent van zijn tegenstander Marine Le Pen. De populariteit van Macron en zijn partij *Les Républicains en Marche* is sinds de vorige verkiezingen volgens het Franse Instituut voor Opinie en Marktonderzoek (Ifop), in november 2020 gedaald tot 41 procent.¹ Hoeveel kans maakt de 70-jarige diplomaat en pragmaticus op zijn plek terug binnen de centrumrechtse partij *Les Républicains* en als kandidaat voor het presidentschap?

Terug naar *La République*

Het presidentschap zou goed bij hem passen. Bijna vijftig jaar in de politiek, de meest succesvolle Europese carrière sinds Jacques Delors en hoofdorganisator bij de onvergetelijke Olympische winterspelen in 1992 in zijn gemeente Albertville, op het kruispunt van verschillende valleien in de

¹https://www.francetvinfo.fr/politique/emmanuel-macron/la-cote-de-popularite-d-emmanuel-macron-baisse-de-trois-points-mais-reste-au-dessus-de-celle-de-ses-predecesseurs_4226989.html

Alpen. Vanaf 2015 tot 2016 diende Barnier als adviseur van Jean-Claude Juncker, de voormalige voorzitter van de Europese Commissie. Franse diplomaten waren verbaasd dat hij zich volledig wijdde aan Brexit toen 52% van de Britten op 23 juni 2016 *leave* stemden. “Hij laat niet los, dat is een kenmerk van Barnier, hij wacht zijn tijd af”. Na viereneenhalve jaar van scheidingsprocedures tussen VK en EU, is het wellicht weer tijd om zijn carrière nieuw leven in te blazen. “Ik realiseer me dat het noodzakelijk is dat ik bijdraag aan mijn politieke familie en het Franse debat”.

Nationale unificatie en een gecoördineerde aanpak tegen extremisten staan hoog op Barnier’s agenda. Frankrijk is een op het bot verdeeld land, wat afgelopen jaar geaccentueerd werd door de aanslagen van religieuze extremisten, onder andere op geschiedenisleraar Samuel Paty. In 2020 verwachtte 56% van de Fransen dat de extreemrechtse partij *Rassemblement National (RN)*², die in 2001 immigranten afschilderde als een “moraal gevaar voor de Franse vereniging”, meer en meer politieke winsten zal boeken in de toekomst. Vastberadenheid, realistische doelen voor ogen en loon naar werken krijgen; gaat Barnier met deze kenmerken Frankrijk versterken en het verschil maken ten opzichte van Macron?

Brexit: Deal done, maar het rommelt

“*We’ve reached a moment of truth*”, meldde Barnier een paar dagen voor de deal. Na meer dan vier jaar van niet behaalde deadlines, Brits’ masochisme, economische, maatschappelijke en politieke beschadigingen, hebben Europa en het Verenigde Koninkrijk een overeenkomst gesloten op 24 december 2020 van 1.500 pagina’s die hun relaties vanaf 1 januari 2021 zal structureren. “Missie volbracht, ik heb mijn deel geleverd”, erkende Barnier zuchtend, die de 27 Europese landen vertegenwoordigde tijdens de buitengewone scenario’s van de Brexit onderhandelingen. Opgetogen zoals Mark Rutte reageerde hij niet na het behalen van het akkoord. De deal is volgens hem een tekortkoming voor iedereen. “Ik sta niet te springen van vreugde bij dit vooruitzicht. Het is een historische stap achteruit voor de Europese Unie”, gaf Barnier toe. Europa, geconfronteerd met kolossale beproevingen en veranderingen – Brexit, de COVID-19 pandemie en het 750 miljard euro’s stimuleringspakket -, zal moeten doorvaren maar niet zinken (“*fluctuat nec mergitur*”), zoals de stedenbouwkundige Haussmann Parijs in 1853 omschreef na jaren van politieke fricties en revoluties. Een daadkrachtig motto dat nog steeds relevant is op de dreigingen waar Frankrijk anno 2021 mee kampt. Barnier mag tot zijn geruststelling Brussel verlaten hebben, de rebellie in Frankrijk is nog lang niet afgewikkeld. En dat betekent voor Barnier wellicht de laatste kans om zijn politieke loopbaan een nieuwe richting te geven.

²https://www.francetvinfo.fr/politique/front-national/barometre-56-des-francais-estiment-que-le-rn-est-en-mesure-d-acceder-au-pouvoir-un-jour-en-france-9-points-de-plus-en-un-an_3853777.html